

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DWM-WUM.055.4.2026.PP
Warszawa, 16 lipca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17423

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Dariusza Mateckiego w sprawie *zapomóg i wsparcia finansowego dla studentów z Ukrainy w latach 2024-2026*.

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na interpelację w sprawie *zapomóg i wsparcia finansowego dla studentów z Ukrainy w latach 2024-2026*, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy wskazać, że działania podejmowane przez państwo polskie w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę miały charakter niezwłoczny i kompleksowy, obejmujący w szczególności wsparcie obywateli Ukrainy oraz środowiska akademickiego. Zasadnicze ramy prawne dla tych działań zostały ustanowione ustawą z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.), dalej: „specustawa”, która wprowadziła szczególne rozwiązania w zakresie legalizacji pobytu, dostępu do rynku pracy oraz systemu wsparcia socjalnego i edukacyjnego. Należy przy tym podkreślić, że zdecydowana większość kluczowych rozwiązań i instrumentów pomocowych została uruchomiona bezpośrednio po rozpoczęciu działań wojennych, tj. w 2022 r., a zatem w okresie sprawowania władzy przez ówczesny rząd. Na tym tle należy również wskazać, że zasadnicza część programów Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) ukierunkowanych na współpracę naukową oraz wsparcie środowiska akademickiego z Ukrainy również została uruchomiona w tym czasie, tj. bezpośrednio po rozpoczęciu rosyjskiej agresji.

1. **Jakie były lub są planowane łączne kwoty zapomóg wypłaconych studentom będącym obywatelami Ukrainy w latach 2024, 2025 oraz 2026, z podziałem na poszczególne lata, uczelnie oraz źródła finansowania?**

oraz

2. **Ilu studentów z Ukrainy otrzymało zapomogi w latach 2024 i 2025 oraz ilu studentów otrzymało lub ma otrzymać takie świadczenia w roku 2026, z podziałem na uczelnie publiczne i niepubliczne?**

Obywatele Ukrainy objęci specustawą, mieli możliwość ubiegania się o stypendium socjalne (art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”) i kredyt studencki (art. 98 ust. 1 ustawy PSWN), przy czym ubieganie się o te świadczenia odbywa się na podstawie dołączonego do wniosku oświadczenia o sytuacji rodzinnej i materialnej. Należy przy tym nadmienić, że ww. prawa wynikały z nadanego specustawą statusu ochrony czasowej¹, analogicznie do obywateli innych państw posiadających status uchodźcy nadany w Polsce lub objętych ochroną czasową lub uzupełniającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 203), dalej: „ustawa wygaszająca”, przeniosła część z rozwiązań przewidzianych w specustawie do ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm.), dalej: „ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony”. Na podstawie jej przepisów, w okresie obowiązywania decyzji Rady Unii Europejskiej stwierdzającej istnienie masowego napływu cudzoziemców, obywatele Ukrainy nadal będą beneficjentami ochrony czasowej – z tym, że na podstawie art. 106 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony – do dnia, w którym ta decyzja (Rady UE) zachowuje moc obowiązującą (chyba, że ustawa stanowi inaczej) oraz jeśli nie wystąpią o inny tytuł pobytowy. Będzie im zatem przysługiwać prawo do ubiegania się o stypendium socjalne i kredyt studencki.

Obywatele Ukrainy objęci specustawą mieli również prawo ubiegać się o stypendium rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych i zapomogę na ogólnych zasadach obowiązujących studiujących cudzoziemców, wynikających z ustawy PSWN, z zastrzeżeniem, że w stosunku do nich zniesione było ograniczenie w zakresie liczby zapomóg (art. 92 ust. 2 ustawy PSWN), które mogła przyznać uczelnia. W związku z wejściem w życie przepisów ustawy wygaszającej, uchylone zostały dotychczasowe preferencyjne przepisy specustawy przywracając dla ukraińskich studentów ogólne zasady przyznawania zapomóg i pozostałych świadczeń.

Wydatki na świadczenia dla studentów, w tym także dla uprawnionych cudzoziemców, są pokrywane przez uczelnie z dotacji na świadczenia dla studentów przyznanych uczelniom ze środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy PSWN – w ramach limitów przewidzianych w każdym roku w ustawie budżetowej, bez wyodrębniania specjalnej puli środków na wsparcie obywateli Ukrainy.

W sprawozdawczości dotyczącej wykorzystania tych środków nie wyodrębnia się wydatków przeznaczonych na świadczenia przyznawane cudzoziemcom, w tym obywatelom Ukrainy. Kwota zapomogi jest ustalana indywidualnie przez uczelnię oraz określana w regulaminie świadczeń dla studentów. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie dysponuje więc szczegółowymi danymi w zakresie łącznej kwoty zapomóg wypłaconych studentom – obywatelom Ukrainy.

¹ Zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy PSWN „opłat za usługi edukacyjne związane z kształceniem cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim w uczelniach publicznych nie pobiera się od (...) 4) cudzoziemca, który posiada status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzysta z ochrony czasowej albo ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Z kolei zgodnie z art. 324 ust. 3 pkt 2 ustawy PSWN cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 2 pkt 2-8, może się ubiegać o stypendium socjalne oraz kredyt studencki.

Tabela 1. Liczba studentów cudzoziemców z obywatelstwem ukraińskim z zaraportowanym faktem przyznania zapomogi – w podziale na rodzaj uczelni (publiczna, niepubliczna, kościelna)

Rok akademicki	Rodzaj uczelni	Rodzaj świadczenia: zapomoga ²
2023/2024	Uczelnia kościelna	6
	Uczelnia niepubliczna	78
	Uczelnia publiczna	241
2024/2025	Uczelnia kościelna	5
	Uczelnia niepubliczna	75
	Uczelnia publiczna	218
2025/2026	Uczelnia kościelna	2
	Uczelnia niepubliczna	15
	Uczelnia publiczna	158

3. Ilu obywateli Ukrainy studiujących w Polsce korzystało w latach 2024–2026 ze zwolnienia z opłat za kształcenie na studiach stacjonarnych w języku polskim i jaka była szacunkowa wartość tego zwolnienia w każdym roku?

Zgodnie ze specustawą obywatela Ukrainy objętego tą ustawą uznaje się za osobę korzystającą w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej w rozumieniu ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony. Z kolei z ustawy PSWN wynika, że od cudzoziemca, który korzysta z ochrony czasowej, nie pobiera się w uczelniach publicznych opłat za kształcenie na studiach stacjonarnych w języku polskim. W konsekwencji, od objętych specustawą, a obecnie ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony obywateli Ukrainy będących studentami uczelni publicznych nie są pobierane opłaty za kształcenie na studiach stacjonarnych w języku polskim.

Z uwagi na funkcjonujący obecnie model podziału środków finansowych znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, opierający się na algorytmie podziału subwencji, nie można precyzyjnie określić wysokości kosztów kształcenia w przeliczeniu na 1 studenta.

Tabela 2. Liczba studentów cudzoziemców z obywatelstwem ukraińskim z zaraportowaną podstawą zwolnienia z opłat, ze wskazaniem podstawy zwolnienia – w podziale na rodzaj uczelni (publiczna, niepubliczna, kościelna)

Rodzaj uczelni	Podstawa zwolnienia z opłat	Liczba studentów w roku akademickim 2023/2024	Liczba studentów w roku akademickim 2024/2025	Liczba studentów w roku akademickim 2025/2026
Uczelnia kościelna	Decyzja administracyjna rektora	20	20	14
	Decyzja dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów	6	8	6
	Posiadanie certyfikatu poświadczającego znajomość języka polskiego jako obcego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), co najmniej na poziomie biegłości językowej C1	8	13	22
	Posiadanie statusu cudzoziemca, o którym mowa w art. 324 ust. 2 pkt. 1-4, 6, 7 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)	332	386	387

² Ze względu na specyfikę przyznawania zapomogi (dwukrotnie w roku), do obliczeń włączono wszystkie zapomogi zarejestrowane w ramach danego roku akademickiego, niezależnie od miesiąca ich przyznania.

Uczelnia niepubliczna	Decyzja administracyjna rektora	64	24	39
	Decyzja dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów	1	1	0
	Decyzja właściwego ministra	5	4	0
	Posiadanie statusu cudzoziemca, o którym mowa w art. 324 ust. 2 pkt. 1-4, 6, 7 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)	2	3	4
	Umowa międzynarodowa	1	6	6
	Umowa zawarta między uczelniami	2	0	0
Uczelnia publiczna	Decyzja administracyjna rektora	996	832	901
	Decyzja dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów	352	319	289
	Decyzja właściwego ministra	92	113	126
	Posiadanie certyfikatu poświadczającego znajomość języka polskiego jako obcego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), co najmniej na poziomie biegłości językowej C1	544	769	1021
	Posiadanie statusu cudzoziemca, o którym mowa w art. 324 ust. 2 pkt. 1-4, 6, 7 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)	8232	10313	11887
	Umowa międzynarodowa	7	8	9
	Umowa zawarta między uczelniami	227	175	160

4. Jakie były łączne wydatki poniesione lub zaplanowane w latach 2024–2026 przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NAWA, uczelnie publiczne oraz inne instytucje podległe lub nadzorowane przez ministerstwo na programy wsparcia dla studentów, doktorantów i pracowników akademickich z Ukrainy?

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej realizują programy stypendialne skierowane co do zasady do szerokiego grona odbiorców pochodzących z różnych państw. Programy te nie są projektowane wyłącznie dla obywateli Ukrainy, lecz obejmują uczestników wielu narodowości, zgodnie z warunkami określonymi dla poszczególnych inicjatyw.

W związku z tym finansowanie programów realizowanych przez MNiSW i NAWA planowane oraz ewidencjonowane jest na poziomie całego programu, bez wyodrębnienia środków przeznaczonych wyłącznie na obywateli Ukrainy. Nie jest możliwe przedstawienie łącznych wydatków poniesionych lub zaplanowanych w latach 2024–2026 wyłącznie na wsparcie studentów, doktorantów i pracowników akademickich z Ukrainy, ponieważ środki te nie są odrębnie planowane ani rozliczane według obywatelstwa uczestników, lecz w odniesieniu do całych programów.

Zasadnicza część programów NAWA ukierunkowanych na współpracę naukową oraz wsparcie środowiska akademickiego z Ukrainy została uruchomiona w latach poprzednich, w szczególności w 2022 r., tj. bezpośrednio po rozpoczęciu rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Program pomocowy „Solidarni z Ukrainą – studenci i doktoranci”, stanowiący główny mechanizm wsparcia studentów i doktorantów z Ukrainy, został uruchomiony w marcu 2022 r. na zlecenie ówczesnego Ministra Edukacji i Nauki i był realizowany przez NAWA jako element systemowej reakcji państwa na sytuację kryzysową. Również program „Solidarni z Ukrainą – Uniwersytety Europejskie” rozpoczął się we wrześniu 2022 r., był realizowany w ramach dwóch edycji i obecnie został zakończony.

Jednocześnie należy podkreślić, że część instrumentów wykorzystywanych do współpracy z Ukrainą (np. programy stypendialne czy wymiany akademickiej, w tym program im. Stefana Banacha czy programy bilateralne) funkcjonowała już wcześniej jako element szerszej

polityki umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i była dostępna także dla obywateli Ukrainy w ramach istniejących mechanizmów wsparcia.

Formuła programów NAWA dla studentów na lata 2024-2026 nie obejmuje bezpośredniego wsparcia skierowanego wyłącznie do studentów z Ukrainy. Programy stypendialne dla studentów są zaprojektowane w oparciu o kryteria takie jak polskie pochodzenie i osiągnięcia naukowe (dla najlepszych studentów z krajów objętych programem), zgodnie z wieloletnimi kierunkami, wykraczającymi poza okres 2024–2026.

W zakresie programów stypendialnych dla studentów, NAWA prowadzi dwa programy, w których obywatele Ukrainy, planujący podjąć kształcenie na polskich uczelniach mogą ubiegać się o stypendia:

- Program dla Polonii im. gen. Władysława Andersa – program jest skierowany do młodzieży polonijnej zamieszkałej za granicą, która planują rozpocząć studia na polskich uczelniach.
- Program Banach NAWA – program dla obywateli krajów objętych Polską Pomocą Rozwojową.

Oba programy stypendialne są programami indywidualnymi, pieniądze otrzymują stypendyści, nie uczelnie. Uczelnie, na których kształcą się stypendyści przekazują wyłącznie środki otrzymane od NAWA.

Ponadto w ramach działalności NAWA dostępne są trzy programy: Polonista NAWA, Kursy języka polskiego NAWA, Kursy przygotowawcze NAWA (dla stypendystów programu Anders NAWA, Banach NAWA, Zawacka NAWA).

Wsparcie dla obywateli Ukrainy odbywa się również w ramach Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Uniwersyteckiej (CEEPUS) na zasadach dopuszczenia do procesu ubiegania się o stypendia *freemover*, umożliwiające udział w stażach, szkołach letnich i kursach intensywnych organizowanych w Polsce. Decyzją ówczesnego Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 marca oraz 26 kwietnia 2022 r. w ramach wolnej kwoty stypendialnej CEEPUS z roku akademickiego 2021/22 oraz dodatkowych 120 miesięcy stypendialnych przeznaczonych dla obywateli Ukrainy przyznano łącznie 219 miesięcy stypendialnych. Dalsze działania CEEPUS&UA nie były podejmowane aż do roku akademickiego 2025/2026. W bieżącym roku akademickim 2025/2026 na podstawie decyzji Ministra Nauki z dnia 24 grudnia 2024 r. zadeklarowano pulę 100 osobomiesięcy na działania związane z projektem CEEPUS Freemover&UA w Programie CEEPUS.

5. Czy ministerstwo prowadzi odrębną ewidencję świadczeń, zapomóg, stypendiów socjalnych, kredytów studenckich, zwolnień z opłat oraz innych form wsparcia udzielanych obywatelom Ukrainy w latach 2024–2026, a jeżeli nie – dlaczego taka ewidencja nie jest prowadzona?

Dane dotyczące świadczeń dla studentów, w tym informacji o świadczeniobiorcach będących cudzoziemcami, są gromadzone i raportowane w ramach funkcjonującego systemu informacji o szkolnictwie wyższym i nauce POL-on, który stanowi centralne narzędzie monitorowania sytuacji studentów oraz realizacji świadczeń w skali całego kraju.

Jak wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 2 wydatki na świadczenia dla studentów są pokrywane przez uczelnie z dotacji na świadczenia dla studentów przyznanych uczelniom – w ramach limitów przewidzianych w każdym roku w ustawie budżetowej. Wysokość poszczególnych świadczeń jest ustalana indywidualnie przez uczelnię oraz określana w regulaminie świadczeń dla studentów.

Mając na względzie fakt, iż świadczenia dla obywateli Ukrainy wiążą się ze statusem ochrony czasowej, a nie z obywatelstwem, oraz przyznawane są na tych samych zasadach co obywatelom innych państw z tym statusem pobytowym, brak jest potrzeby tworzenia odrębnej bazy danych dedykowanej wyłącznie obywatelom Ukrainy. Obowiązujące rozwiązania systemowe zapewniają możliwość pozyskiwania i analizowania odpowiednich danych w sposób kompleksowy, spójny i porównywalny dla wszystkich studentów korzystających ze wsparcia.

6. Czy rząd planuje opublikowanie pełnego raportu obejmującego wszystkie koszty poniesione w latach 2024–2026 w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki na rzecz obywateli Ukrainy, tak aby opinia publiczna mogła poznać rzeczywistą skalę wydatków finansowanych z budżetu państwa?

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie planuje opracowania i publikacji odrębnego całościowego raportu obejmującego wszystkie koszty poniesione w latach 2024–2026 w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki na rzecz obywateli Ukrainy.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Andrzej Szeptycki
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.